

MEDLEMSBLAD

FOR MØRE OG ROMSDAL

Livet er en togreise hvor du selv må sitte i førersetet, mener studenthumanist Lone i Volda.

LEDER

SVERRE STØREN

fylkesleiar i Møre og Romsdal
Human-Etisk Forbund

Møre og Romsdal

For mer info, se
human.no/moreogromsdal
facebook.com/HEFMR

Besøksadresse
Strandgata 13
6415 Molde
Telefon: 712 51 137

Fylkeskontoret
Organisasjonsrådgivere
Stein Håkon Thomassen
Bjørn Jacobsen

Fylkesleder
Sverre Støren
kristiansund@human.no

Lokallagsledere
Søre Sunnmøre
Hallgerd Holt Conradi
sore-sunnmore@human.no

Ålesund og omegn
Lisa Fausa Ramsvik
aalesund@human.no

Molde og omegn
Trond Ottar Maalen
trond.ottar.maalen@gmail.com

Indre Nordmøre
Anveig Bjordal Halkjelsvik
Indre-nordmore@human.no

Kristiansund og omegn
Sverre Støren
kristiansund@human.no

Layout: RHDesign

Ansvarleg redaktør:
Sverre Støren

Stor aktivitet i vårt fylke

For en glede det er å være fylkesleder i Human-Etisk Forbund (HEF) Møre og Romsdal for tiden! Vi ser stor aktivitet, fantastiske seremonier, og nå nyskapningen studenthumanist på Sunnmøre.

Fornøyde familier smiler og takker våre mange frivillige etter seremoniene i hele fylket. Bare i mai hadde vi over 10 000 gjester på våre seremonier. Denne kontakten vi har med lokalsamfunnene er et godt fundament for videre satsing.

Fornøyde familier smiler og takker våre mange frivillige etter seremoniene i hele fylket. Bare i mai hadde vi over 10 000 gjester på våre seremonier. Denne kontakten vi har med lokalsamfunnene er et godt fundament for videre satsing. I sommer ble Lone Ellingvåg Knutsen ansatt i et pilotprosjekt som studenthumanist i Volda. En nysatsing hvor Lone sammen med fylkeslaget, livssynsavdelingen i Oslo og Høgskolen i Volda skal forme et humanistisk livssynstilbud til studenter og medlemmer på Sunnmøre. Ideen kom under fylkeslagets 40-årsjubileum i september 2018. Lokallagene på Sunnmøre jobbet aktivt med en prosjektskisse – som i mai ble godkjent av HEFs hovedstyre. HEF viste seg som en lettbenet organisasjon, med evne til å svinge seg raskt når gode ideer lanseres.

Et annet livssynstilbud er filosofisk samtalegruppe for eldre i Kristiansund, som har hatt 117 møter siden 2010, og

nå jobbes det med å etablere tilsvarende gruppe i Ålesund lokallag. Jeg håper flere steder vil komme etter, både i fylket og i landet. Har du ideer om et godt tilbud og en viktig målgruppe – ta kontakt!

Noen utfordringer er det fortsatt, mellom annet på skole/kirkesaker. Vi får jevnt inn eksempler på kritikkverdig samarbeid mellom skole og kirke. Det gjelder f.eks. kirkelig trosopplæring på skolen, manglende eller mangelfulle alternative tilbud, omfattende øving og forberedelser til skolegudstjeneste etc. Mange skoler er ryddige, men det er fortsatt for mange negative eksempler. Vi oppfordrer de som opplever kritikkverdige forhold å klage til skolen. Hvis dere opplever det belastende å klage kan vi på fylket ta opp saken med skolen – vi opplever å få gjennomslag og positiv dialog med skolene på vanskelige saker.

I september er det Humanistisk uke og aktiviteter over hele fylket – kino, temamøter, foredrag, dødskafe og annet – velkommen skal dere alle være!

Når over halve befolkningen anser seg som humanister/ikke-troende vet vi at vi har folket i ryggen, og at tiden jobber vår vei.

Sivert er både kursleder og med i Humanistisk Ungdom.

Vil få med ungdom i Ålesund

Etter konfirmasjonsperioden søkte Sivert Erstad en alternativ fritidsaktivitet, og har nå møtt mennesker fra hele Norge gjennom sitt engasjement i Humanistisk ungdom.

Aret var 2016, og etter å ha blitt inspirert under konfirmasjonskurset dro Sivert til humanistisk sommerleir i Buskerud – alene. Etter timer med etablering av camp og innsjekk, hadde unggutten fra Langevåg tenkt å ta dagen. Han kjente tross alt ingen ennå. Plutselig piper det inn en SMS med invitasjon til lek og aktivitet med helt fremmede mennesker.

– Det hadde jeg aldri opplevd

før, sier en oppstemt Sivert om sitt første møte med Human-Etisk Forbunds ungdomsorganisasjon, Humanistisk Ungdom (HU).

Deretter var han bitt av basillen, og han skryter av et fellesskap der alle blir inkludert og akseptert, uavhengig av hvor de er fra. Dette har også inspirert han til selv å dømme mindre på førsteinntrykket.

Da Sivert meldte seg inn, var det primært av sosiale grunner.

– Jeg ønsket å finne på aktiviteter utenfor huset. HU var på en måte min type fotballtrening.

Aktivitetene Sivert har deltatt i, har som regel vært i nasjonal regi. Men i år har han engasjert seg som «HU-ambassadør» og konfirmasjonsleder i Møre og Romsdal. På denne måten har han fått reise rundt, hilse på og under vise ungdom. Han har snakket om HUs engasjement blant annet for en livssynsnøytral skole og om

sine humanistiske verdier, som menneskerettigheter og likeverd. Det har vært god trening for en som sikter seg inn på lærerstudiet etter videregående.

Per nå er det ikke mange aktive humanistiske ungdommer i Møre og Romsdal. Et lite lokallag er etablert i Kristiansund, men det er langt fra Langevåg, så Sivert har et mål om å få stablet et eget lokallag på beina i Ålesund.

Han har nemlig troen på at et mer lokalt lavterskeltilbud vil gjøre at flere kan engasjere seg i HU.

– Tiden i HU har vært den beste i mitt liv, og jeg unner virkelig andre å se at det finnes et samfunn som aksepterer alle og enhver, avslutter 18-åringen.

TEKST: SUSANNE SKANDSEN OG DINA STORVIK

FOTO: THOMAS KOLBEIN BJØRK OLSEN

Norges første studenthumanist er fra Ørsta

Denne høsten har Høgskulen i Volda fått Norges første studenthumanist. Lone Ellingvåg Knutsen (33) fra Ørsta skal være en samtalepartner for studenter – og HEF-medlemmer – som ønsker en å prate med.

20 år gammel tok Lone Ellingvåg Knutsen fatt på studiene ved NTNU i Trondheim. Planen var å bli psykolog, og for første gang skulle hun dykke ned i bøkene. Det var ingen tid til å ta ekstra verv eller å være sosial, slik hun pleide. Skulle hun få de A-ene hun trengte for å komme videre på profesjonsstudiet, måtte hun ofre noe. Hun endte derimot med å ikke få noen av delene. Da planen falt i grus, ble hun retningsvill og usikker.

– Kunne jeg gått tilbake i tid og gitt 20-årige Lone et råd, hadde jeg sagt at det er helt normalt å føle seg usikker. Ofte faker vi at vi har alt på stell.

33-åringen sitter på en knallgrønn gressplen, i naboheimbygda si, Volda. Selvsikkerheten hun har i blikket tyder på at det er lenge

siden studietiden nå. Hun forteller engasjert om den nye stillingen. Endelig skal hun få muligheten til å være den samtalepartneren som hun selv kunne trengt da hun begynte å studere.

HEF tar ansvar

I Norge i dag har vi omtrent 100 sykehusprester, 55 feltprester, og 20 studentprester. Dette er samtalepartnere for vanskelige tider, utstedt av kirken. Til sammenligning finnes det bare én skarve felthumanist. Nå skal hun få selskap, og Lone var en av pådriverne til ny humaniststilling, noe hun mener må til i et stadig mer sekulært samfunn.

– Stat og kirke har slått opp, og bruddet er kanskje en smertefull prosess å gå gjennom for kirken. Fjorårets undersøkelse fra Human-Etisk Forbund (HEF) viser at kun 26 prosent definerer seg som religiøse, så nå må både de og vi tenke nytt.

Som livssynsorganisasjon har HEF et ansvar for å tilby livsynstjenester til befolkningen. Arbeidet for et supplement til studentpresten ble derfor startet ved Høgskolen, og en rekke «HEF-ere» fra Møre og Romsdal var aktive for å få til samarbeid mellom skolen og Human-Etisk Forbund. Og hun som kapret stillingen var altså ingen ringere enn den frivillige ildsjelen selv.

Skal ikke nødvendigvis gi råd

Den gang hun som student måtte

gi opp psykologdrømmen, falt valget på pedagogutdanningen, hvor hun tok en master i rådgivning og coaching. Drømmen om å kunne hjelpe mennesker gjennom dialog var derfor fortsatt i live, og hun fikk seg fort jobb som studentrådgiver ved NTNU.

– Jeg ville hjelpe andre å innse at de beste resultatene skapes ved å ha det bra med seg selv, sier den fremtidige studenthumanisten med stor iver.

Det som derimot skiller rollen som studenthumanist fra den gamle jobben som studentrådgiver, er at Knutsen nå ønsker å ha mindre fokus på å gi konkrete råd. Hun tror at det ofte er studenten selv som sitter på løsningen.

– Jeg skal ikke legge ord i munnen på studentene. Vi skal finne ut av ting sammen ved å «kaste ball». Et godt sted å starte er å finne ut av hva som er viktig for dem i deres hverdag og liv, og deretter orientere seg etter det.

Hun presiserer også at humanisttjenesten er helt gratis, og åpen for alle. Uavhengig av religion eller livssyn. Den skal i tillegg være åpen for medlemmer av Human-Etisk Forbund lokalt.

Livet er en togreise

På gresset utenfor Høgskulen har Lone helt innholdet i et handlenett utover på bakken, og sier at hun skal fortelle hva det vil si å være humanist. Med legoklosser og små lekefigurer i hendene ser man

Livet er som ei togvogn lastet med verdier, minner og ting jeg er glad i, sier Lone Ellingsvåg Knutsen.

tydelig at dette ikke er hvilken som helst rådgiver på et kontor.

– Dette er et tog, og her sitter jeg i førersetet. Med meg i vognene har jeg verdifull last, som mine verdier, minner og ting jeg er glad i, sier hun og peker på vognene som er lastet med figurer og mennesker.

Lone forklarer at å være humanist for henne handler om å ta valg som gjør at man kan ha med seg den lasten man selv

ønsker, og bruke den til sitt og andres menneskers beste. Det er metoder som dette hun vil bruke for å gi studentene ordentlige bilder på eventuelle eksistensielle og vanskelige spørsmål de har til livet.

Møre og Romsdal først ute

Stillingen som studenthumanist er foreløpig et prøveprosjekt på ett år, og detaljene er i skrivende stund ennå ikke spikret. Til tross for litt

nerver, ser Lone fram til det hun tror blir en givende jobb.

– Hvis jeg kan få en jobb der jeg har tid til å tenke på andre, så er det bra. Og hvis dette kan spre glede, da vil jeg glede meg til å gå på jobb hver dag, avslutter Lone og smiler lurt, mens hun pakker legoklossene tilbake i nettet.

TEKST OG FOTO: DINA STORVIK OG SUSANNE SKANDSEN

Kompisene som ble kolleger

Da kurslederne Ådne og Oliver trodde en av konfirmantene på leiren hadde druknet, var det godt å ha en god venn å samarbeide med.

Adne Gjøen Heggdal og Oliver Fremo Amundsen satt i mørket på en hytte på Bjørnsund og sjekket navnelistene om og om igjen.

– Det viste seg til slutt at hun hadde glemt å varsle at hun ikke kunne være med på leir og aldri var på øya i det hele tatt, forteller guttene, som begge var kursledere

for Humanistisk konfirmasjon for første gang i år.

De to valgte begge å konfirmere seg humanistisk for noen år siden. Valget var enkelt.

– Jeg hadde bestemt meg for at jeg enten skulle konfirmere meg ikke-religiøst, eller ikke i det hele tatt, sier Ådne.

Det var deres egne kursledere

som inspirerte guttene til selv å ville lede en gruppe. Tanken lå og surret i bakhodet i noen år før de tok steget og meldte seg.

– Jeg har lenge vært aktiv i politikken, så det å ta stilling til ting, som for eksempel religion, er ikke nytt for meg, sier Oliver.

Lærte å takle frykten

Ådne håper at konfirmantene hans føler at de har utviklet seg gjennom kurskveldene. Han tror likevel at den som lærte aller mest, var han selv.

– Før sleit jeg alltid med å ha muntlige presentasjoner og var redd for å snakke foran større grupper, forteller 18-åringen.

Ådne ønsket å komme over denne frykten gjennom å være leder, og han er godt fornøyd med resultatet.

Det har virkelig hjulpet meg. Det var lav terskel for å presentere et nytt tema for konfirmantene, og de kritiserte meg aldri om jeg sa noe feil eller stoppet opp. Jeg slapp å føle at alt jeg sa skulle være perfekt.

Rørt til tårer

Også Oliver føler han har blitt utfordret denne våren.

– Det vanskeligste var å forstå dynamikken i gruppa. Det er ikke bare-bare å lede en gruppe på 15 og passe på at alle har det bra og blir sett.

Men Oliver vet at han har nådd inn hos noen. I etterkant av selve konfirmasjonsdagen fikk Molde-gutten se en video som betydde mye for han.

– En av konfirmantene mine var en ivrig fyr. Jeg var litt usikker på om han likte meg eller ikke, siden

Oliver og Ådne vokste på å være kursledere for humanistisk konfirmanter.

jeg ofte utfordret han i timene. Jeg var i tvil helt til jeg fikk se en video som en venn hadde filmet, hvor han nevnte meg i talen sin på festen etter seremonien.

Konfirmanten takket Oliver for det han hadde lært og tiden som hadde gått. Oliver forteller at filmen rørte han til tårer.

– Det betød mye for meg. En ungdom har mange ting å tenke på, så at han valgte å gi oppmerksomhet til meg, følte fint.

Å jobbe med en venn

Guttene fra Molde har vært kompiser i flere år og har mange felles interesser. De er enige om at

vennskapet har vært fint for konfirmasjonsarbeidet, selv om de har ledet hvert sitt kurs.

– Vi har hatt muligheten til å samarbeide mye. Vi har sammenlignet opplegg før kurskveldene og har delt tips og erfaringer med hverandre.

Selv om guttene har trivdes med å jobbe sammen med en venn, mener de det er viktig å tørre å stole på seg selv.

– Det er ikke sikkert man går overens med gruppa med en gang, så da gjelder det å være litt tålmodig, sier Ådne, som forteller at gruppa hans var veldig stille de første kurskveldene.

Men konfirmantene viste seg å være annerledes enn han først trodde.

– Etter en stund begynte flere å svare når jeg stilte spørsmål. De stilte også mange spørsmål tilbake, noe som var kjempegøy.

Oliver forteller at hans gruppe var en engasjert gjeng helt fra start.

– De kunne ikke slutte å rekke opp hånden under kurskveldene. Vi satt alltid 10 minutter over tiden, fordi folk ikke fikk snakket ferdig, mimrer Oliver.

TEKST: SUSANNE SKANDSEN OG
DINA STORVIK
FOTO: ANDREAS TOVAN

AKTIVITETSPLAN

HØST/VINTER 2019

NAVNEFEST

Lørdag 7. september

Parken kulturhus, Ålesund

Lørdag 28. september

Molde Rådhus

Lørdag 5. oktober

Ivar Aasen-tunet, Ørsta

Lørdag 9. november

Festiviteten, Kristiansund

KURS OG SAMLINGER

25.–27. oktober

Midtnorsk humanistseminar

Stjørdal

22.–24. november

Kompetansehelg i Ålesund

HUMANISTISK UKE 13.–29. SEPTEMBER

Alle lokallag skal ha aktiviteter og arrangementer, så følg med i lokalaviser, på nettsida vår og på Facebook for annonsering. I tillegg sender vi ut egen e-post for hvert lokallag når tid og sted for arrangement er klart. Ta gjerne kontakt med ditt lokallag om du vil være med å bidra.

Human-Etisk Forbund vil stå på stand flere steder i fylket, og det vil være mange ulike arrangement – blant annet «kjærlighetskafé», quiz, gratis kino, krasjkurs om Human-Etisk Forbund, foredrag med HEFs spesialrådgiver Bente Sandvig om bioteknologi og temamøter med aktuelle foredragsholdere. Følg med for program!